

זוהר היומי

זוהר שמות – דף ל"ז ע"א

פרשת בא

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (ל"ו ע"ב) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

אַתְּחִיז גְּבוּרָתָא דְּחַד שְׁלִיחָא דִּילִיָּה, יְתִיר מֵהָא, דְּהָוָה יְאוּת לְמַהְיֵי דִּילִיָּה יְתִיר.

תרגום לעברית

יֵשְׁבוּ רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּכַמָּה פְּעָמִים שְׁאַלְתִּי, זֶה שְׁכָתוֹב וַיְהִי בְּחֻצֵּי הַלְיָלָה וְה' הִכָּה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, לָמָּה זֶה לֹא הָיָה בַּיּוֹם, שְׁיִתְגַּלָּה לְכָל פְּרִסּוֹם הַנֶּס? וְלָמָּה מָתוּ כָּל אוֹתָם חֲלָשִׁים שְׁאַחַר הֶרְחִים וְאוֹתָם טְלָאִים שֶׁל בְּנֵי הָעָאן, וְלֹא מָתוּ מַלְכִּים וְשָׂרִים וְאַנְשֵׁים עוֹרְכֵי קִרְבוֹת כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּסִנְחָרִיב, שְׁכָתוֹב (מַלְכִּים ב יט) וַיֵּצֵא מִלֶּאֱהָ ה' וַיַּךְ בְּמַחֲנֶה אֲשׁוּר וְגו' ? וְשִׁנִּינוּ, כָּלֵם מַלְכִּים בְּנֵי מַלְכִּים, שָׂרִים וְקִצִּינִים. שֵׁם נִרְאָתָה הַגְּבוּרָה שֶׁל שְׁלִיחַ אֶחָד שָׁלוּ, יוֹתֵר מִזֶּה שֶׁהָיָה רְאוּי לְהִיּוֹת שָׁלוּ יוֹתֵר.

טקסט הזוהר

אָמַר לִיָּה יְאוּת שְׁאַלְתִּי, וְאַנָּה לֹא שְׁמַעְנָא מִיַּדִּי בְּהָא, וְלֹא אֵימָא, אֲבָל הָא זְכִינָא לְכָל הָא, וְאַרְחָא אֶתְתַּקֵּן קִמָּן. אֲנָה שְׁמַעְנָא דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי מִדְּכִי שְׁוֹקִין דְּטַבְרִיָּה, נִיזִיל גְּבִיָּה. יְתִבּוּ, עַד דְּהָוָה נְהִיר יְמָמָא. כַּד סָלִיק נְהוֹרָא, קָמוּ וְאַזְלִי. כַּד מָטוּ גְּבִיָּה. אֲשַׁכְחוּהוּ, דְּהָוָה יְתִיב, וְסַפְרָא דְּאַגְדָּתָא בִּידֵיהּ.

אמר לו, יפה שאלת, ואני לא שמעתי דבר בזה ולא אמר, אבל הרי זכיתי לכל זה, והדרך מתקנת לפנינו. אני שמעתי שרבי שמעון בן יוחאי מטהר את השוקים של טבריה, נלך אליו. ישבו עד שהאיר היום. כשעלה האור קמו והלכו. כשהגיעו אליו, מצאו אותו שהיה יושב, וספר האגדה בידו.

טקסט הזהר

פתח ואמר, (ישעיה מ') כל הגוים כאין נגדו מאפס ומהו נחשבו לו. כיון דאמר, כל הגוים כאין נגדו, למה כתיב מאפס ומהו נחשבו לו. אלא אוליפנא, דעתיה דכל עמין דעלמא, דמהימנותא דלהון הוא כאין, דלא אדבקו עלאין ותתאין, (בתתאין) ושוין לקבליהו מהימנותא דשטותא, אבל מאפס ומהו נחשבו לו, כהאי עלעולא, דסחרא (ס'א דפרחא) ברוחא, ומתגלגלא בקיטא בריקניא, הדא הוא דכתיב, (דניאל ד') וכל דיירי ארעא כלא חשיבין.

תרגום לעברית

פתח ואמר, (ישעיה מ) כל הגוים כאין נגדו מאפס ומהו נחשבו לו. כיון שאמר כל הגוים כאין נגדו, למה כתיב מאפס ומהו נחשבו לו? אלא למדנו, דעתם של כל עמי העולם, שאמונתם היא כאין, שלא נדבקו עליונים ותחתונים [בתחתונים], ושום כנגדם אמונה של שטות. אבל מאפס ומהו נחשבו לו, כמו המוץ שסובב (שעף) ברוח ומתגלגל בקיץ בריקנות, זהו שכתוב (דניאל ד) וכל דיירי הארץ ככלום חשובים.

טקסט הזהר

עוד פתח ואמר, בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ, את דא ימינא דקודשא בריך הוא, ואת דא שמאלא. אוליפנא, דסטא קודשא בריך הוא ימיניה, ובכרא ית שמיא, וסטא שמאלא, ובכרא ית ארעא. הדא הוא דכתיב, (ישעיה מ'ח) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים קורא אני אליהם יעמדו יחדו.

עוד פתח ואמר, בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ. את - זה ימין של הקדוש ברוך הוא. ואת - זה השמאל. למדנו שנטה הקדוש ברוך הוא ימינו וברא את השמים, ונטה שמאלו וברא את הארץ. זהו שכתוב (ישעיה מח) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים קרא אני אליהם יעמדו יחדו.

טקסט הזהיר

מהו יעמדו יחדו. סלקא דעתך שמיא וארעא לאו הכי, (נ"א מהשמים קורא אני אליהם והארץ לאו הכי) אלא ימינא ושמאלא דאינון א'ת וא'ת, והיאך יעמדו יחדו. בזאת הדין, דשלטא בפלגות ליליא, דכלילא א'ת בזאת.

תרגום לעברית

מה זה יעמדו יחדו? היעלה על לבך ששמים וארץ? לא כן (מהשמים קורא אני אליהם. והארץ לא כן) אלא ימין ושמאל שהם א'ת וא'ת. והיאך יעמדו יחדו? בזאת הדין ששולטת בחצות הלילה שכלילה א'ת בזאת.

טקסט הזהיר

ותנינו, כתיב (קהלת ג) את הכל עשה יפה בעתו. א'ת, הא דאמרן. הכל, כמה דאת אמר, (בראשית כד) וי' ברה את אברהם בכל. ותאנא, דהיא כתרא דאתקרי זא'ת, דכלילא מא'ת וא'ת. ושלטא בפלגות ליליא, בתרין סטרוי, ברחמי ודינא, רחמי לישראל, ודינא לעמין עובדי כוכבים ומזלות.

תרגום לעברית

ושנינו, כתוב (קהלת ג) את הכל עשה יפה בעתו. א'ת - זה שאמרנו. הכל - כמו שנאמר (בראשית כד) וה' ברה את אברהם בכל. ושנינו שהיא כתר שנקרא זא'ת, שכלולה מא'ת וא'ת, ושולטת בחצות הלילה בשני צדדיה, ברחמים ודין. רחמים לישראל, ודין לעמים עובדי כוכבים ומזלות.

פֿתַח ר' חֵיָא וְאָמַר, אִי נִיחָא קָמִיָּה דְּמֹר, דְּנִימָא חַד מְלָה, עַל מַה דְּאִתִּינָא כְּתִיב, וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיֵּי' הִכָּה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. וּמַהֲאִי דְאָמַר מֶר, אֲשַׁתְּמַע דְּהֵאִי פְּסוּקָא בְּהָהוּא מְלָה אֲתָא וְאָנֹן אֹרְחָא אֲתַתְּקֵנָא קָמֹן, לְמִיתִי לְמִשְׁאַל קָמֶר.

תרגום לעברית

פֿתַח רַבִּי חֵיָא וְאָמַר, אִם נוֹחַ לְפָנַי מֶר שְׁנֵאמַר דְּבַר אֶחָד עַל מַה שְּׁבֹאֲתִי כְּתוּב, וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַה' הִכָּה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. וּמַהֲאִי שְׁאָמַר מֶר, נִשְׁמָע שְׁפָסוּק זֶה בְּאוֹתוֹ דְּבַר בָּא, וְאָנֹן הַדְּרָה תְּקִינָה לְפָנֵינוּ לָבֵא וְלִשְׁאַל לְפָנֶיהָ.

טקסט הזוהר

פֿתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים קיג) מִי כֵי' אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיָּה לְשֹׁכֵת וְגו'. מִי כֵי' אֱלֹהֵינוּ, דְּסָלִיק וְאֲתַעֲטָר לְאַתִּישְׁבָּא בְּכַתְרָא עֲלָאָה קַדִּישָׁא, נִהִירוּ עַל כָּל בּוֹצִינֵי דְנִהְרוּ כְּתָרִין וְעֵטְרִין. הַמְשַׁפִּילִי לְרֹאוֹת, דְּנִחִית בְּכַתְרוֹי, מִכְּתָרָא לְכַתְרָא, מִנְזָרָא לְנִזְרָא, מִנְהִירוּ לְנִהִירוּ, מִבּוֹצִינָא לְבּוֹצִינָא. לְאַשְׁגָּחָא בְּעֲלָאִין וְתַתְּאִין, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים יד) יֵי' מְשֻׁמִּים הִשְׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם וְגו'.

תרגום לעברית

פֿתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים קיג) מִי כֵה' אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיָּה לְשֹׁכֵת וְגו'. מִי כֵה' אֱלֹהֵינוּ - שְׁעוּלָה וּמִתַּעֲטָר לְהַתִּישֵׁב בְּכַתֵּר עֲלִיוֹן קְדוֹשׁ, מֵאִיר עַל כָּל הַמְּנוֹרוֹת שְׁמֵאִירוֹת כְּתָרִים וְעֵטְרוֹת. הַמְשַׁפִּילִי לְרֹאוֹת - שְׁיֹרֵד בְּכַתְרֵיו מִכְּתֵר לְכַתֵּר, מִנְזָר לְנִזָּר, מֵאוֹר לְאוֹר, מִמְּנוּרָה לְמְנוּרָה, לְהַשְׁגִּיחַ בְּעֲלִיוֹנִים וְתַתְּוֹנִים. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם יד) ה' מְשֻׁמִּים הִשְׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם וְגו'.

תא חזי, כתיב, ויהי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה. בַּחֲצִי מִבְּעֵי לֵיָהּ, או כַּחֲצוֹת, כְּגוֹנוֹנָא דְאָמַר מֹשֶׁה. וְאִי כְּמָה דְאָמְרֵי חֲבֵרְנָא, דְּלֹא יִימְרוּן אֶצְטַגְנִינִי פְרַעָה, מֹשֶׁה בְּדַאי הוּא. הָא קוּשְׂיָא בְּאַתְרֵיהּ קִימָא, בְּג' גְּוֹנִי, דְאָפִילוּ יִשְׂרָאֵל יִימְרוּן הָכִי. חַד, דְּאִי הָכִי הָוָה לֵיָהּ לְמִימַר וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה כַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה. אָמַאי קָאָמַר, כֹּה אָמַר יְי' וְגו'. כְּמָה דְלֹא אֶתְכַוֵּן שַׁעֲתָא, דְּהָא לֹא יִתְפָּסוֹן בְּמֹשֶׁה, אֱלָא בְּפִטְרוֹנָא, בְּגִין דְאָמַר כֹּה אָמַר יְי' וְגו'. תְּרִי, דְּהָא מֹשֶׁה אָמַר, עַד בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה אֲשֶׁר אַחֲרֵי הָרַחֲמִים, וְלֹא הָוָה הָכִי, אֱלָא עַד בְּכוֹר הַשָּׂבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבוֹר. עַל כָּל פָּנִים אֲפִילוּ יִשְׂרָאֵל נִמִּי יִימְרוּן הָכִי, דְּהָא לֹא אֶתְבָּרוּן מְלִי. תִּלְת דְּאִיהוּ אָמַר מִשְׁמָא דְּפִטְרוֹנָא כַּחֲצוֹת, וְכָתִיב וְיִהְיֶה בַּחֲצִי הַלַּיְלָה.

תרגום לעברית

בֹּא רְאֵה, כָּתוּב וְיִהְיֶה בַּחֲצִי הַלַּיְלָה. בַּחֲצִי הָיָה צָרִיךְ (לכתב), או כַּחֲצוֹת, כְּמוֹ שְׁאָמַר מֹשֶׁה. וְאִם כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲבֵרֵינוּ, שְׁלֹא יֹאמְרוּ אֶצְטַגְנִינִי פְרַעָה, מֹשֶׁה בְּדַאי הוּא. הָרִי הַקְּשִׂיא בְּמִקוּמָה עוֹמֶדֶת בְּשִׁלְשָׁה אִפְּנִים, שְׁאָפִלוּ יִשְׂרָאֵל יֹאמְרוּ כֹּה. אֶחָד - שְׁאִם כֹּה, הָיָה לוֹ לוֹמַר, וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה כַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה. לָמָּה אָמַר כֹּה אָמַר ה' וְגו', כְּמוֹ שְׁלֹא יְכוֹן אֶת הַשַּׁעָה, שְׁהָרִי לֹא יִתְפָּסוּ בְּמֹשֶׁה אֱלָא בְּפִטְרוֹן, מִשּׁוֹם שְׁאָמַר כֹּה אָמַר ה' וְגו'? שְׁנֵים - שְׁהָרִי מֹשֶׁה אָמַר עַד בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה אֲשֶׁר אַחֲרֵי הָרַחֲמִים, וְלֹא הָיָה כֹּה, אֱלָא עַד בְּכוֹר הַשָּׂבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבוֹר. עַל כָּל פָּנִים, אֲפִילוּ יִשְׂרָאֵל גַּם יֹאמְרוּ כֹּה, שְׁהָרִי לֹא הִתְבָּרְרוּ הַדְּבָרִים. שְׁלִשָּׁה - שֶׁהוּא אָמַר מִשּׁוֹם הַפִּטְרוֹן כַּחֲצוֹת, וְכָתוּב וְיִהְיֶה בַּחֲצִי הַלַּיְלָה.

ועוד, שאלתא דילכון, יתיר על מטול דלא יכיל בעירא למסבל. אמאי הוה בפלגות ליליא, ולא ביממא. ואמאי מיתו כל אינון חלשין דבתר רחיא. אלא כלא רזא עלאה הוא, בין מחצדי חקלא, וכלא אתכשר (נ"א אתבשר) בנביאה מהימנא. זכאה חולקיה דמשה, דעליה כתיב (תהלים נה) יפיפית מבני אדם הוצק חן בשפתותיה על כן ברכה אלהים לעולם. אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחה אלהים אלהיה שמן

ועוד שאלה שלכם יותר על המשא שלא יכולה הבהמה לסבל, למה היה בחצות הלילה ולא ביום? ולמה מתו כל אותם החלשים שאחר הרחים? אלא הכל הוא סוד עליון בין קוצרי השדה, והכל הכשר (התבשר) בנביא הנאמן. אשרי חלקו של משה, שעליו כתוב יפיפית מבני אדם הוצק חן בשפתותיה על כן ברכה אלהים לעולם. אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחה אלהים אלהיה שמן ששון מחבריה. יפיפית מבני אדם - משה וחננה. הוצק חן בשפתותיה - מנח וכןיו. על כן משחה אלהים אלהיה - מאברהם ויצחק. שמן ששון - מיעקב. מחבריה - משאר נביאים. וכי גבר שעולה בדרגות עליונות שלא עולה שום אדם אחר לא יודע מה שאומר?

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) — © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס - שימוש לא מסחרי - שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):

creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.